

dr hab. Michał Rogoż, prof. UKEN
Instytut Nauk o Informacji
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
michal.rogoz@uken.krakow.pl

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym Pana dra Przemysława Krysińskiego

W związku z wyznaczeniem mnie przez Radę Dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu uchwałą nr 8 z dnia 28 kwietnia 2026 r. na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dra Przemysława Krysińskiego, przedstawiam recenzję dotyczącą osiągnięć naukowych Habilitanta.

Sylwetka Habilitanta

Pan Przemysław Krysiński, doktor nauk społecznych w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach jest absolwentem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tutaj w 2005 roku uzyskał licencjat z informacji naukowej i bibliotekoznawstwa na podstawie pracy *Biuletyn Informacji Publicznej – podstawy prawne i zasady funkcjonowania* (promotor dr Tomasz Wolniewicz), a następnie w 2007 roku otrzymał tytuł magistra z informacji naukowej i bibliotekoznawstwa na podstawie pracy *Wrota Polski jako projekt zmierzający do poprawy funkcjonowania administracji publicznej* (promotor prof. dr hab. Ewa Głowacka). Z dniem 1 października 2007 roku został zatrudniony na stanowisku referenta inżyniersko-technicznego w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zajmował się wówczas m.in. organizacją i planowaniem działań promocyjnych macierzystego Instytutu: reklamą w mediach, pośrednictwem w kontaktach z mediami, projektowaniem i przygotowywaniem materiałów reklamowych, promocją w mediach elektronicznych z wykorzystaniem serwisów społecznościowych, współuczestniczył w organizacji takich przedsięwzięć jak konferencje, kursy dla maturzystów, prelekcje, sesje popularno-naukowe. W 2011 roku przeszedł na stanowisko specjalisty.

Z dniem 1 lutego 2019 roku został asystentem w Katedrze Badań Przestrzeni Informacyjnej wchodzącej w strukturę Instytutu Badań Informacji i Komunikacji. W 2020 roku na podstawie rozprawy doktorskiej *Obszary zastosowania i potencjał rozwiązań należących do koncepcji smart city ze szczególnym uwzględnieniem sektora informacyjnego* (promotor dr hab. Małgorzata Kowalska-Chrzanowska, prof. UMK) uzyskał stopień doktora nauk społecznych

w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach. W tym samym roku został też zatrudniony na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego. Potwierdzenie jego kompetencji w zakresie znajomości języka angielskiego stanowi europejski certyfikat *TELC. English For Business Purposes* uzyskany w 2006 roku.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Jako główne osiągnięcie naukowe stanowiące podstawą ubiegania się o nadania stopnia doktora habilitowanego wskazana została monografia autorska: Krysiński Przemysław, *Społeczność LGBTQ+ w przestrzeni bibliotecznej. Wspieranie inkluzywności i różnorodności jako nowy obszar działalności bibliotek*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2026. Praca ta miała dwóch recenzentów wydawniczych: dr hab. Agatę Walczak-Niewiadomską, prof. UŁ i dr hab. Maję Wojciechowską, prof. UG.

We współczesnym świecie – w którym informacja stanowi narzędzie ochrony interesów osobistych, rozwoju oraz codziennego bezpieczeństwa, a na poziomie makrospołecznym i geopolitycznym decyduje o systemowej odporności państw demokratycznych – biblioteka niezmiennie pozostaje instytucją zapewniającą powszechny dostęp do wiedzy, gwarantowany zarówno prawem krajowym, jak i legislacją międzynarodową (Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych (1948) oraz Europejska Konwencja Praw Człowieka (1950); Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; Konstytucja RP).

Zasadniczy problem badawczy, odwołujący się do tych ważkich kwestii, monografii stanowi „[...] aktywność bibliotek podejmowana w odniesieniu do osób ze społeczności LGBTQ+ na świecie oraz w Polsce. Głównym celem było dokonanie syntetycznego opracowania zagadnienia, do tej pory analizowanego w polskiej bibliologii i informatologii w sposób śladowy” (s. 16). Niewątpliwie Autor ma rację twierdząc, że choć zagadnienie dostępności usług bibliotecznych (w kontekście fizycznym, cyfrowym, społecznym, a także instytucjonalnym) od wielu lat stanowi przedmiot rozważań polskich badaczy i praktyków w zakresie działalności bibliotecznej i informacyjnej, o tyle temat potrzeb informacyjnych przedstawicieli społeczności LGBTQ+ jest niezwykle słabo reprezentowany w polskim piśmiennictwie naukowym (s. 16).

Krysiński dążył do szeroko ujętej analizy zagadnienie dostępu do informacji (ang. access to information) w kontekście zagadnienia równości rozpatrywanej w odniesieniu do

osób ze społeczności LGBTQ+ jako użytkowników polskich bibliotek publicznych. Wskazanych zostało przez niego 8 celów szczegółowych (s. 17-18):

- analiza zainteresowania tematyką aktywności bibliotek podejmowanej w odniesieniu do osób ze społeczności LGBTQ+ w dyskursie naukowym na podstawie przeglądu piśmiennictwa zagranicznego i polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem bibliologii i informatologii, oraz wskazanie szczegółowych obszarów zainteresowania takiej działalności przyciągających uwagę przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych,
- ocena poziomu wiedzy pracowników bibliotek publicznych na temat obsługi osób ze społeczności LGBTQ+ i realizacji ich potrzeb,
- zdiagnozowanie potrzeb zarówno osób ze społeczności LGBTQ+, jak i środowiska bibliotekarskiego w kontekście usług adresowanych do osób nieheteronormatywnych oraz pozostałych – zainteresowanych tą tematyką,
- ocenę poziomu komfortu bibliotekarzy oraz osób ze społeczności LGBTQ+ w odniesieniu do usług świadczonych przez biblioteki,
- zdiagnozowanie podstawowych problemów związanych z aktywnością bibliotek publicznych podejmowaną z myślą o osobach LGBTQ+,
- wskazanie najpopularniejszych usług, dzięki którym biblioteka publiczna może realizować misję instytucji włączającej i promującej różnorodność na świecie oraz w kraju,
- ocena stopnia zaawansowania działań włączających w odniesieniu do społeczności LGBTQ+ w bibliotekach publicznych w Polsce na tle bibliotek zagranicznych,
- zaproponowanie środowisku bibliotekarskiemu podstawowych rozwiązań w zakresie obsługi osób ze społeczności LGBTQ+.

Należy stwierdzić, że w większości cele te zostały w pracy zrealizowane pomyślnie. Nie mniej jednak badaniami nie objęto osób, które nie należą do środowiska bibliotekarskiego ani też społeczności LGBTQ+ a są zainteresowane tą tematyką (cel 3., s. 17-18). Także przy realizacji celów związanych z badaniami osób nieheteronormatywnych należy brać pod uwagę niezwykle małą liczbę rozmówców (15), a więc i wynikające z tego konsekwencje co do obiektywizmu i wiarygodności uzyskanych wyników.

W pracy przyjęto 5 dość oczywistych hipotez badawczych (s. 24):

- 1) Temat aktywności bibliotek prowadzonej w odniesieniu do osób nieheteronormatywnych stanowi przedmiot zainteresowania reprezentantów różnych dyscyplin naukowych,
- 2) Osoby ze społeczności LGBTQ+ nie mają dostatecznej wiedzy na temat adresowanych do nich usług bibliotecznych,

- 3) W Polsce osoby nieheteronormatywne oczekują uwzględnienia ich potrzeb w katalogu usług oferowanych przez biblioteki publiczne,
- 4) Polskie biblioteki publiczne świadczą usługi skierowane do osób ze społeczności LGBTQ+, a ich pracownicy mają świadomość zmieniającej się roli bibliotek,
- 5) Mimo niedostatecznej wiedzy na temat społeczności LGBTQ+, bibliotekarze są otwarci na zmiany, wykazują potrzebę większej liczby szkoleń w zakresie pracy z osobami nieheteronormatywnymi, a także dostrzegają konieczność lepszego dostosowania oferty bibliotecznej do ich potrzeb.

W badaniach wykorzystano metodą analizy i krytyki piśmiennictwa. Poddany analizie materiał uzyskano korzystając przede wszystkim z zagranicznych baz danych: Web of Science Core Collection, Scopus oraz Library, Information Science and Technology Abstracts. Został on uzupełniony o publikacje zarejestrowane w bazach danych Biblioteki Narodowej w tym w mającej duże opóźnienia w rejestracji „Polskiej Bibliografii Bibliologicznej”. Wykorzystano tutaj także elementy statystycznej i matematycznej analizy publikacji naukowych, a więc bibliometrii (przede wszystkim rozdział 3). Słusznie materiał badawczy uzupełniono o zawartość 38. polskich czasopism naukowych na łamach których publikują polscy bibliolodzy i informatolodzy (s. 162-163).

Rozpatrując działalność polskich i zagranicznych bibliotek ukierunkowaną na osoby nieheteronormatywne zastosowano metodę wielokrotnego studium przypadku. Dane te były uzupełniane informacjami pochodzącymi z publikacji jak i tematycznych blogów oraz „stron grup zadaniowych funkcjonujących w ramach organizacji bibliotecznych, podejmujących walkę o prawa użytkowników nieheteronormatywnych w bibliotekach” (rozdział 4).

Do pozyskania danych dotyczących aktywności realizowanej przez pracowników bibliotek publicznych ukierunkowanej na potrzeby osób ze społeczności LGBTQ+ posłużyła metoda sondażu diagnostycznego. Zaś indywidualne wywiady pogłębione wykorzystano w celu rozpoznania doświadczeń i poglądów użytkowników bibliotek reprezentujących społeczność LGBTQ+.

Uważam, że w przypadku przeprowadzania wywiadów pogłębionych podział respondentów na trzy grupy: osoby homoseksualne, osoby biseksualne oraz transpłciowe nie jest logiczny ani rozłączny (s. 293-294)), ponieważ miesza ze sobą dwie zupełnie różne kategorie pojęciowe: orientację seksualną oraz tożsamość płciową. Rozumiem, że zastosowany w badaniach podział wynika z zakresu pojęciowego LGBTQ+, ale w badaniach naukowych wymagałby przynajmniej dodatkowego komentarza/wyjaśnienia, tym bardziej że z tabeli 9. *Dobór próby na potrzeby wywiadu pogłębionego* (s. 294) wynika, iż istnieje orientacja

transpłciowa, a przecież powszechnie wiadomo, że tak nie jest. Transpłciowość odnosi się bezpośrednio do tożsamości płciowej, czyli wewnętrznego, głębokiego poczucia własnej płci, które jest niezależne od płci przypisanej człowiekowi przy urodzeniu.

Książka składa się ze wstępu, 6 rozdziałów, zakończenia, 3 załączników, bibliografii, spisów tabel, ilustracji, wykresów, streszczeń w języku polski i angielskim oraz indeksów: osobowego i rzeczowego. Pierwsze dwa rozdziały mają charakter wprowadzający w problematykę społeczności LGBTQ+ (s. 29-151). W pierwszym z nich sporo uwagi poświęcono zagadnieniom terminologicznym związanym z tożsamością społeczną człowieka, wykluczeniem społecznym i inkluzywnością. W drugim rozdziale przedstawiono historię homoseksualności na poszczególnych kontynentach koncentrując uwagę na społeczności LGBTQ+ w Polsce oraz kulturze queer. Omówiono przy tym działania wspierające różnorodność i tolerancję. Oba te rozdziały zostały napisane w oparciu o literaturę przedmiotu. Uważam, że praca zyskałaby na jakości, gdyby były one bardziej syntetyczne i pozostawały we właściwej proporcji względem rozdziałów poświęconych własnym badaniom.

Rozdział trzeci dotyczy aktywności bibliotek podejmowanej w odniesieniu do społeczności LGBTQ+ i powstał w oparciu o analizę polskiego i przede wszystkim zagranicznego piśmiennictwa z zakresu bibliologii i informatologii. Przeprowadzono tu systematyczną analizę piśmiennictwa naukowego dostępnego w światowych i krajowych bazach danych (Web of Science Core Collection; Scopus; Library, Information Science and Technology Abstracts; Polska Bibliografia Bibliologiczna) oraz w polskich czasopismach z zakresu bibliologii i informatologii. Objęła ona okres od początku 1992 roku kiedy to ukazała się pierwsza publikacja o takiej tematyce po czasy nam współczesne (koniec maja 2025 roku). Uzyskane wyniki wykazały istnienie 381 publikacji, w tym 5 polskich. Działania te umożliwiły identyfikację występujących w interesującym autora obszarze głównych i pobocznych zagadnień oraz określenie pojawiających się trendów. Dokonane ustalenia wyraźnie dowodzą, że podjęta przez Autora problematyka stanowi od kilku dekad przedmiot zainteresowania badaczy zagranicznych natomiast w polskim piśmiennictwie kwestia działalności bibliotek w kontekście osób nieheteronormatywnych pojawiła się dopiero w 2022 roku (M. Zając, *„Rainbow Round Table” i jego działalność na rzecz społeczności LGBT+ w USA: bibliotekarzy i użytkowników bibliotek*, [w:] *Wokół bibliotek i dziedzictwa kultury. Księga Jubileuszowa dedykowana prof. dr hab. Elżbiecie Barbarze Zybert z okazji 45-lecia pracy naukowej*, red. R. Kotowski, D. Grabowska, Warszawa 2022, s. 80–88). Pierwsza polska publikacja podejmująca tę problematykę nie służyła jednak prezentacji oryginalnych wyników badań lecz miała charakter omówienia działań realizowanych w USA przez jedną z grup roboczych

działających w ramach American Library Association. Należy też stwierdzić, że liczba publikacji poświęconych temu zagadnieniu w skali globalnej nie jest szczególnie imponująca, a do końca XX wieku była wręcz znikoma. Niemniej jednak w ostatnich lata przybiera na swej dynamice i wykazuje wyraźną tendencję wzrostową. Tego typu problematyka jest głównie podejmowana w Stanach Zjednoczonych i w Indiach a w Europie prym wiodą kraje Skandynawskie. Trudno uznać za słuszne objęcia analizą pierwszych miesięcy 2025 roku gdyż pozyskane w ten sposób dane trudno odnosić do poprzednich lat a dodatkowo obraz prezentowany na wykresie 1. (s. 165) może przez to prowadzić odbiorcę do mylnego wniosku o współczesnym załamaniu badań w tym obszarze.

Czwarty rozdział poświęcony został zaleceniom organizacji bibliotecznych w różnych krajach odnośnie inkluzywności i różnorodności społecznej oraz dobrym praktykom w tym zakresie realizowanym na świecie i w Polsce. Podstawę do jego napisania stanowiła literatura przedmiotu oraz materiały dostępne na stronach internetowych. Praca zyskałaby na jakości gdyby materiały te były analizowane bardziej krytycznie i zaopatrzone zostały szerszym komentarzem odautorskim.

Ostatnie dwa, zdecydowanie najkrótsze rozdziały (5. i 6.), powstały w oparciu o przeprowadzone przez Autora badania. W pierwszej kolejności dotyczyły one polskich bibliotekarzy i opierały się na bardzo popularnej metodzie sondażu diagnostycznego, który posłużył do uzyskania danych na temat aktywności podejmowanych przez nich w bibliotekach publicznych, które były ukierunkowane na zaspakajanie potrzeb użytkowników należących do społeczności LGBTQ+. Wykorzystano tu kwestionariusz składający się z 23 pytań zamkniętych i 1 otwartego. Uzyskano odpowiedzi od 1038 respondentów ze wszystkich województw w Polsce. Dane te mają charakter ilościowy i jakościowy oraz zostały profesjonalnie opracowane przy pomocy stosownych narzędzi informatycznych. Szkoda jednak, że nie pozyskano ich na podstawie reprezentatywnej próby badawczej. Choć Autor uczciwie przyznaje, że inspirację do przeprowadzonych badań stanowiła publikacja, która ukazała się w amerykańskim czasopiśmie (J. Siegel, M. Morris, G. A. Stevens, *Perceptions of Academic Librarians Toward LGBTQ Information Needs: An Exploratory Study*, „College & Research Libraries” 2020, vol. 81, iss. 1, s. 122–148) to jednak w niczym nie zmienia to faktu, że rozdział ten jest wartościowy informacyjnie i został przygotowany z należytą starannością oraz zawiera stosowne wnioski.

Uzyskane tu dane zostały skonfrontowane z opiniami przedstawicieli społeczności LGBTQ+ na temat aktywności podejmowanych w polskich bibliotekach publicznych ukierunkowanych na zaspakajanie ich potrzeb (rozdział 6.). W tym przypadku posłużono się

jednak metodą indywidualnych wywiadów pogłębionych, które zostały przeprowadzone z 15 osobami reprezentującymi to środowisko. Nie negując wartości uzyskanych tą drogą danych/opinii można żałować, że nie udało się jednak przeprowadzić podobnego jak w przypadku bibliotekarzy sondażu diagnostycznego, który również operowałby danymi od ponad 1000 respondentów z różnych województw. Nie jest zaskoczeniem, że [...], wyniki badań przeprowadzonych wśród bibliotekarzy pokazały, że nieco inaczej kształtują się odpowiedzi w miejscowościach położonych w centralnej i zachodniej Polsce, a inaczej sytuacja wyglądała bliżej wschodniej granicy naszego kraju. W związku z tym w badaniu opinii członków społeczności LGBTQ+ znaczenie miał także rejon Polski (przyjęto podział na: północny, wschodni, zachodni, centralny i południowy)” (s. 293-294). Zaskakiwać może więc, że informacje wynikające z tego podziału na 5 obszarów nie znalazły odzwierciedlenia w pracy, tym bardziej że w części teoretycznej była mowa o istotnym wpływie czynnika geograficznego w naszym kraju (s. 114-116). Być może na przeszkodzie stanęła bardzo ograniczona liczba uczestników badania. Dobrze jednak, że sam Autor ma świadomość, że „[...] wytypowane do badania osoby mogą nie stanowić reprezentatywnej grupy” (s. 315).

Przeprowadzone przez Autora analizy i badania zasadniczo potwierdziły wszystkie 5 tez badawczych. Niemniej jednak należy zauważyć, że polskie biblioteki publiczne tylko w niewielkim stopniu świadczą usługi biblioteczne stricte skierowane do osób ze społeczności LGBTQ+. , choć ich pracownicy dostrzegają zmieniającą się rolę reprezentowanych przez siebie instytucji oraz ewolucję oczekiwań społecznych. Są też otwarci na poszerzanie swoich kompetencji w zakresie pracy z osobami nieheteronormatywnymi.

Zapewne wielu przedstawicieli społeczności LGBTQ+ korzysta z bibliotek w taki sam sposób jak osoby heteronormatywne i nie odczuwa z tego powodu żadnego dyskomfortu (co wynika z przeprowadzonych badań i po części pozostaje w dysonansie do tezy badawczej nr 3). Kluczową potrzebą dla wszystkich użytkowników bibliotek zarówno heteronormatywnych jak i nieheteronormatywny jest prywatność, dyskrecja oraz poczucie bezpieczeństwa. Zgodnie z obowiązującym w naszym kraju porządkiem prawnym i powszechnie przyjętymi normami kulturowymi orientacja seksualna jest osobistą sprawą każdego człowieka. Korzystanie z zasobów biblioteki i jej różnych usług co do zasady nic nie zmienia w tym zakresie. Niemniej jednak bibliotekarze powinni ciągle podnosić swoje kompetencje aby w jeszcze większym stopniu sprzyjać zjawisku inkluzywności i być uwrażliwionym na potrzeby różnych grup społecznych. Grupy te przecież też nie są wewnętrznie jednolite co do swoich oczekiwań i potrzeb – co stanowi wielkie wyzwanie.

Szkoda, że większa część tej pracy (rozdziały 1-4) bazuje na analizie literatury przedmiotu oraz odwołuje się do treści obecnych na stronach internetowych. Fragmenty monografii zbliżają się zbyt często do przekazu popularyzatorskiego. Uważam, że przywołując osoby, które są ważne dla społeczności LGBTQ+ (niekoniecznie cechujące się nieheteronormatywnością) należało w poszczególnych przypadkach wyraźnie oddzielić przyjęte w pewnych grupach społecznych wyobrażenia i skojarzenia od faktów. I tak np. stwierdzenie w pracy naukowej, że „Święty Sebastian to gejowski symbol, którego wizerunek jest znany na całym świecie” (s. 141) wymaga w moim przekonaniu zamieszczenia choćby w przypisie stosownego wyjaśnienia, że jego współczesne wyobrażenie ukształtowane przede wszystkim w malarstwie okresu włoskiego renesansu nie ma nic wspólnego z prawdziwą postacią historyczną i faktami znanymi z jego życia. W wyliczeniu osób prezentującym „[...] przykłady postaci z różnych obszarów kultury i sztuki, które stanowią dla queerowej społeczności (na świecie i w Polsce) inspirację oraz wzór do naśladowania” (s. 140) uwagę zwraca brak obecności najbardziej ikonicznych przedstawicieli włoskiego renesansu takich jak: Leonardo da Vinci czy Michał Anioł Buonarroti, a w odniesieniu do Polski choćby Marii Dąbrowskiej czy Anny Kowalskiej pomimo świadomości, że wyliczenie to nie dąży do kompletności.

Miejscami dość swobodny tok narracji sprawia, że nie zawsze wiadomo jaka jest konkretnie podstawa źródłowa wyrażanych poglądów, np. „Obecnie aż 80 krajów posiada prawa, które gwarantują obywatelom możliwość dostępu do informacji” [s. 13]. Na oficjalnej stronie UNESCO można przeczytać, że aż 139 państw członkowskich ONZ przyjęło gwarancje konstytucyjne, ustawowe i/lub polityczne dotyczące publicznego dostępu do informacji (<https://www.unesco.org/en/access-information-laws> [dostęp: 24.08.2026]). Nie rozstrzygając kwestii w zakresie występujących tu rozbieżności należy skonstatować, że podawanie źródeł danych przywoływanych w pracy naukowej jest fundamentalną zasadą, której bezwzględnie należało przestrzegać.

Zaletą pracy jest subtelny sposób narracji autorskiej oraz świadomość Autora, że „[...] wiele podjętych w pracy zagadnień pozostawia szerokie pole do dalszych badań zarówno dla bibliologów i informatologów, jak i reprezentantów innych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych i społecznych” (s. 323). Krysiński jak przystało na dojrzałego naukowca nie ukrywa dostrzeganych przez siebie trudności badawczych lecz szczerze o nich informuje. Potrafi też w sytuacjach kiedy badania natrafiają na wynikające z czynników obiektywnych komplikacje poszukiwać nowych rozwiązań, metod i koncepcji badawczych.

Docenić należy fakt, że autor monografii nie wydawał się dążyć do wyróżnienia osób ze społeczności LGBTQ+ względem innych grup społecznych a jedynie rozpoznania czy i w jakim zakresie istnieje w polskich bibliotekach publicznych zapotrzebowanie na działania/usługi skierowane do tej grupy osób oraz jakie już teraz są podejmowane inicjatywy z tym związane. Z całą pewnością temat ten będzie jeszcze w przyszłości przedmiotem dalszych badań, analiz i dyskusji. Jednak pewne jest to, że zawsze już będą się one toczyć z odwołaniem do monografii Krysińskiego, gdyż pomimo pewnych braków i niedoskonałości ma ona w odniesieniu do polskiego piśmiennictwa naukowego i polskich realiów pionierski charakter. Ponieważ książka zawiera przykłady dobrych praktyk, może także stanowić cenne źródło informacji i inspiracji dla praktyków polskiego bibliotekarstwa (załącznik 3., s. 343-350), tym bardziej, że w Polsce nie ma żadnych wytycznych dotyczących tego zagadnienia.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych

Przed uzyskaniem stopnia doktora zainteresowania naukowe Krysińskiego koncentrowały się wokół źródeł informacji, nowych technologii oraz e-learningu. Efekty jego prac były m.in. publikowana na łamach „Toruńskich Studiów Bibliologicznych”, „Wiadomości Historycznych”, „Biuletynu EBIB”, „Sprawozdań Towarzystwa Naukowego w Toruniu”, „Zagadnień Informacji Naukowej”, „Przeglądu Bibliotecznego”, „Zarządzania Biblioteką” lub w obrębie monografii wieloautorskich (prac pod redakcją). W pierwszych latach publikacje te miały często charakter omawiający, dydaktyczny lub też informowały o realizacji określonych przedsięwzięć ważnych w praktyce bibliotecznej. Pojawiały się też krótkie recenzje i sprawozdania. W 2018 roku ukazał się zasługujący na wyróżnienie artykuł badawczy *Analiza układów kompozycyjnych w wizualnej identyfikacji książek metodą eyetracking* („Przegląd Biblioteczny” 2018, s. 403–421), którego Krysiński był współautorem (razem z V. Osińską, G. Osińskim, J. Niedźwiecką-Ambroziak i A. Szalachą]. Współuczestniczył także w zredagowaniu monografii wieloautorskiej *Współczesne oblicza komunikacji i informacji: problemy, badania, hipotezy* (pod red. E. Głowackiej i M. Kowalskiej, P. Krysińskiego, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2014).

Aktywność naukowa Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora koncentruje się wokół pięciu głównych obszarów tematycznych: inteligentne technologie w sektorze informacyjnym; komunikacja naukowa i kształcenie kompetencji informacyjnych; przeciwdziałanie dezinformacji i fact-checking; social media marketing i nowe rozwiązania informacyjno-komunikacyjne oraz biblioteka jako przestrzeń inkluzyjna.

Warto zwrócić uwagę, że bardzo wartościowy artykuł badawczy Krysińskiego *Koncepcja smart city jako przedmiot zainteresowania bibliologii i informatologii* („Przegląd Biblioteczny” 2019, z. 3, s. 301-321) w przygotowanym przez Habilitanta *Wykazie osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny* zaliczony został do publikacji, które ukazały się przed uzyskaniem stopnia doktora (s. 8) natomiast w autoreferacie artykuł ten został wykazany i omówiony w dorobku po uzyskaniu stopnia doktora (s. 22). Trudno nie uznać, że mamy tu do czynienia z oczywistą niekonsekwencją.

Sumarycznie należy stwierdzić, że przed uzyskaniem stopnia doktora dorobek Krysińskiego liczy łącznie 19 publikacji (w tym sześć współautorskich, dwie recenzje i dwa sprawozdania). Po doktoracie ukazało się łącznie 26 publikacji (w tym 15 współautorskich i 2 recenzje). W mojej ocenie w publikacjach tych pozytywnie zaznaczył się rozwój naukowy Habilitanta. Jego prace ukazywały się na łamach renomowanych czasopism naukowych (m.in. „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia”, „Education and Information Technologies”, „Polish Libraries”, „Polityka i Społeczeństwo”, „Przegląd Biblioteczny”, „Zagadnienia Informacji Naukowej”, „Zeszyty Prasoznawcze”) oraz w recenzowanych monografiach wieloautorskich. W dorobku tym znajduje się także wartościowa monografia podoktorska *Smart city w przestrzeni informacyjnej* (Toruń 2020) oraz monografia współautorska *Metody i narzędzia budowania społecznej odporności na dezinformację: of fact-checkingu po edukację medialną* (Toruń 2004; współaut. Małgorzata Kowalska-Chrzanowska, Natalia Pamuła).

Habilitant wystąpił z referatami na 20 konferencjach naukowych (w tym czterokrotnie przed uzyskaniem stopnia doktora). Wykazał się także zaangażowaniem w organizację 8 konferencji naukowych (w tym 6 przed doktoratem). Jest też autorem kilkunastu krótkich publikacji popularyzatorskich, których tematyka w większości przypadków dotyczyła smart city, kwestii bezpieczeństwa danych czy fake newsów.

Działalność Habilitanta nie ograniczała się do publikowania wyników badań w zagranicznych periodykach i uczestnictwa w konferencjach o ogólnopolskim lub międzynarodowym zasięgu. Wiązała się także z realizacją dwóch staży naukowych na Università di Parma w 2025 roku i 2026 roku oraz kilku krótkoterminowych wyjazdów dydaktycznych i szkoleniowych na włoskich uczelniach w ramach Programu Erasmus+.

Krysiński od wielu lat z zaangażowaniem realizuje proces dydaktyczny na swej macierzystej uczelni prowadząc zajęcia powiązane z działalnością informacyjną i współczesnymi narzędziami technologicznymi. W latach 2021–2026 pod jego kierunkiem

zostało napisanych 30 prac licencjackich. Był on także recenzentem 54 prac dyplomowych (magisterskich i licencjackich) a w 2025 roku został promotorem pomocniczym rozprawy doktorskiej zatytułowanej *Biblioteki wobec dezinformacji: nowe kompetencje i strategie działania w erze generatywnej sztucznej inteligencji*. Wniósł istotny wkład w różnego rodzaju programy edukacyjne i popularyzatorskie, głównie związane z wykorzystaniem technologii cyfrowych w działalności informacyjnej. Od kilku lat pełni także funkcję opiekuna Studenckiego Koła Naukowego Architektów Informacji. Z uznaniem należy się odnieść do jego zaangażowania organizacyjnego, w tym współtworzenia strony internetowej macierzystego Instytutu, pełnienia funkcji opiekuna roku czy koordynatora Programu Erasmus+ z ramienia Instytutu Badań Informacji i Komunikacji.

Konkluzja

Stwierdzam, że Pan dr Przemysław Krysiński wykazał się wymaganą ustawowo istotną aktywnością naukową, a monografia jego autorstwa pt. *Społeczność LGBTQ+ w przestrzeni bibliotecznej. Wspieranie inkluzji i różnorodności jako nowy obszar działalności bibliotek* jest osiągnięciem stanowiącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach. Oceniając całokształt dokonań naukowych, popularno-naukowych i organizacyjnych uznaję, że Habilitant spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tym samym wnoszę o dopuszczenie dra Przemysława Krysińskiego do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Kraków, 1 września 2026 r.

